

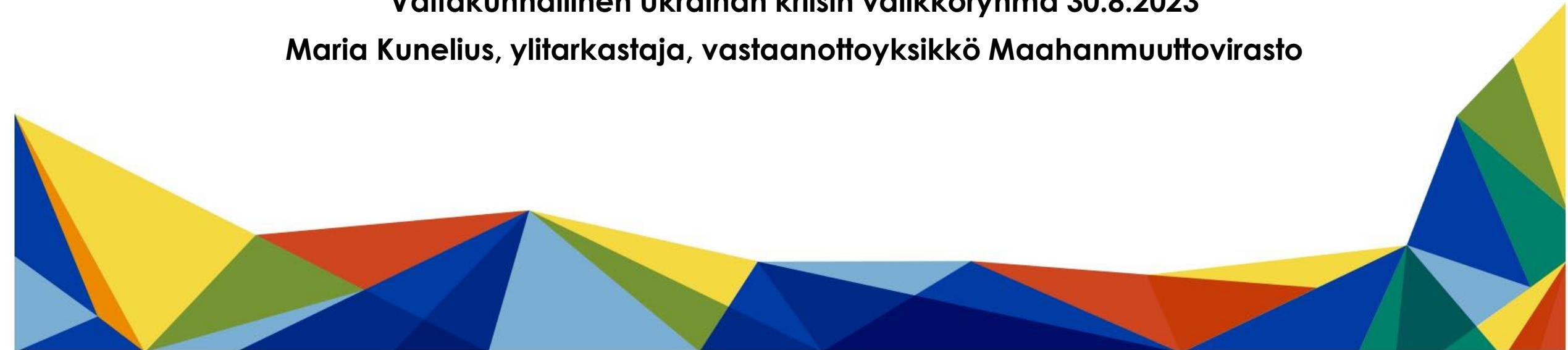
Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Maahanmuuttoviraston vastaanottoyksikön tilannekatsaus

Valtakunnallinen Ukrainan kriisin valikkoryhmä 30.8.2023

Maria Kunelius, ylitarkastaja, vastaanottoyksikkö Maahanmuuttovirasto

Kansainvälinen tilanne

- Ukrainan ulkopuolella 6,2 miljoonaa ukrainalaista, jotka ovat joutuneet pakenemaan Venäjän hyökkäystä (UNHCR).
- Maan sisäisiä pakolaisia oli toukokuun lopussa n. 5,1 miljoonaa (IOM).
- EU+-maissa aktiivisia tilapäisen suojelun hakemuksia n. 4,1 miljoonaa. Eniten Saksa (24 %) ja Puola (23,4 %). Suomessa hakemuksista rekisteröity 1,4 %. Rekisteröintien kokonaismäärässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia viime kuukausien aikana.
- EU:n komission mukaan suurin osa jäsenmaista - mukaan lukien Ukrainan naapurimaat – on ilmoittanut vastaanottokykynsä olevan tällä hetkellä hyvä.
- Ukrainan sotilaallisessa tilanteessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.
- EU:n direktiiviin perustuva tilapäinen suojelu jatkuu tällä hetkellä 4.3.2024 saakka.

Kansainvälinen tilanne, haasteet

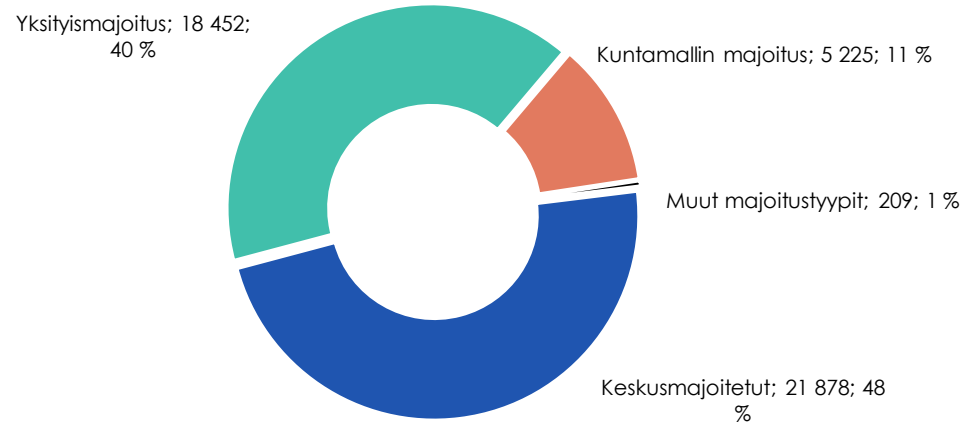
- Ukrainalaislapsista koulutuksen piirissä ainoastaan noin 30%. Haasteet suurimmat teini-ikäisten kohdalla.
- Työllistymisen haasteet
 - Tutkintojen tunnustaminen, puutteellinen kielitaito, hoitopaikat lapsille tai iäkkäille vanhemmille, EU-maiden työmarkkinoita ei tunneta
- Ukrainalaisiin liittyviä ihmiskauppatapauksia tulee edelleen esiin vähän. Suurin osa työperäistä hyväksikäyttöä
 - työsopimusten puuttuminen ja epäselvät työsopimukset
 - Uhrien tunnistaminen on vaikeaa
 - EU-tasolla ihmiskaupan torjumiseksi tehdään yhteistyötä monella eri tasolla kouluttamalla työntekijöitä eri maissa, toteuttamalla erilaisia tiedotuskampanjoita jne.
 - Järjestöjen rooli toiminnassa on ollut oleellinen.
- Solidaarisuusväsymys ukrainalaisia kohtaan tietyissä EU-maissa.

Suomen tilanne

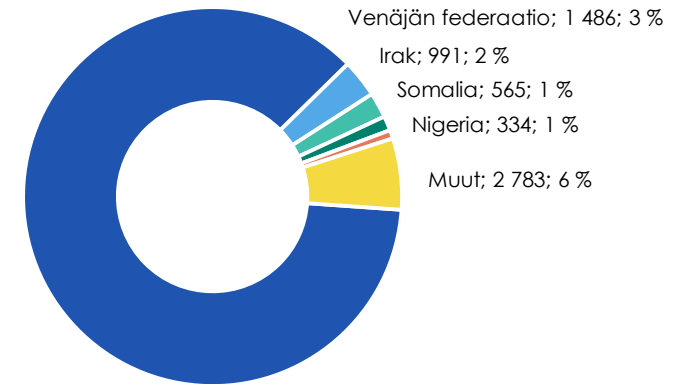
- Suomessa n. 61 000 ukrainalaista jättänyt tilapäisen suojelun hakemuksen. Kuluvana vuonna hakemuksista jätetty noin 14 300.
- Hakemusten määrä oli alkuvuonna laskussa, mutta kääntyi toukokuussa jälleen pieneen kasvuun.
- Kasvu johtui Suomeen kausityöntekijöiksi tulleiden ukrainalaisten lisääntyneistä hakemuksista.
- Ukrainalaiset saapuvat Suomeen edelleen sisärajojen, ennen kaikkea Puolan ja Baltian maiden kautta. Itärajan kautta saapuneiden ukrainalaisten määrät ovat säilyneet hyvin maltillisella tasolla
- N.14 500 ukrainalaisen arvioidaan palanneen Ukrainaan tai siirtyneen muualle EU-alueelle.

Tilanne vastaanottojärjestelmässä

Noin 39 600 ukrainalaista (yht. asiakkaita n. 45 300)

Ukraina; 39 606; 87 %

Tilanne vastaanottojärjestelmässä

- Vastaanottokeskuksia 109, alaikäisyksiköitä 14
- Vastaanottokeskusten kilpailutukset etenevät ja monilla paikkakunnilla vastaanottokeskusten toiminta kilpailutusten myötä järjestyy uudelleen. Toimijoita vaihtuu tai toiminta siirtyy uusiin tiloihin.
- Alaikäisyksiköiden kilpailutus käynnissä.
- Keskusmajoituksen tarve laskenut, josta syystä myös kapasiteettia sopeutetaan.
- Kuntamallin majoitus päättyy vuoden lopussa
 - Tällä hetkellä 142 kuntaa eri puolilta Suomea
 - Valtaosa kuntamallin asiakkaista voi halutessaan hakeutua kuntalaiseksi.

Kotikunnan hakeminen ja kuntaan siirtyminen

- Kotikunnan hakeminen mahdollista, jos henkilöllä on vuoden ajan voimassa oleva tilapäisen suojelun oleskelulupa sekä
 - asunut Suomessa vähintään vuoden tai
 - työ- tai opiskelupaikka Suomessa tai
 - perheenjäsen, jolla on kotikunta Suomessa. (dvv.fi)
- Kotikunnan hakeminen on vapaaehtoista tilapäistä suojelua saaneilla
- Kotikunnan saamisen jälkeen henkilö siirtyy vastaanottojärjestelmästä kunnan, Kelan ja hyvinvointialueen palveluiden piiriin
- Kotikunnan saaneita n. 9700, joista n. 4000 vastaanottokeskuksissa odottamassa kuntaan siirtymistä
- Tällä hetkellä n. 22 000 henkilöä voisi hakea kotikuntaa
- Töissä käyvät ukrainalaiset hakevat lähtökohtaisesti kotikuntaa heti kun se on mahdollista. Sen sijaan kotikuntaa eivät hae ne, joiden ajatuksissa on palata Ukrainaan, eläkeläiset, jotka asuvat sukulaistensa kanssa sekä ne, joilla on vaikeuksia ymmärtää kotikunnan hakemiseen liittyvää kokonaisuutta. Osalla on hankaluuksia ymmärtää esimerkiksi sitä, millä rahalla kunnassa eläminen tapahtuu ja miten siirtyminen kuntaan käytännössä tehdään. Monet pelkäävät, että jo saavutetut etuudet ja palvelut menetetään kuntaan siirryttäessä.
- Paljon poikkihallinnollista viranomaisyhteistyötä

Vastaanottokeskukset antavat asiakkaille tietoa

- Vastaanottokeskukset kutsuvat asiakkaat infoihin, joissa kerrotaan
 - kotikunnan hakemisesta ja merkityksestä
 - milloin kotikuntaa voi hakea
 - miten kotikunnan saaminen vaikuttaa palveluihin ja etuuksiin
 - mihin kotikunnan saaminen ei vaikuta
- Infoihin kutsutaan myös yksityismajoittajat ja kuntamallin asiakkaat.
- Osallistuminen on vapaaehtoista
- Lisäksi asiakkaille jaetaan/postitetaan esitteitä, asiakastiedotteita sekä ohjataan verkossa olevan tiedon äärelle
- Asiakkaita pyritään neuvomaan kuntaan siirtymisen käytännöissä tilanteen ja tarpeen mukaan

- Lisäksi muiden tahojen tiedonvälittäminen on tärkeää

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Kiitos!

